

Степан Бабій

*ВІДПАЛАЮ
ЛЮБОВ'Ю*

Поезії

Рівне 2018

УДК 821.161.2
Б125

Бабій С. О.

Б125 Відпалало любов'ю. Поезії. – Рівне : Дятлик М.,
2018. – с. 56.

Лінії життя, творчості і смерті сходяться у новій
збірці поета.

УДК 821.161.2

© Бабій С. О., 2018

ВІДПАЛАЮ ЛЮБОВ'Ю

* * *

Відпалаю, мов клен,
відпалаю любов'ю до Тебе,
І пожовклі листки,
що позшивані в давні книжки,
Зберігають мої сокровенні для Тебе думки,
Україно моя... То моя найболючіша тема.

* * *

Сиві голуби билися крильми,
Лопотіли крильми серед гілля.
Рушили сини заступить грудьми –
Захистити край від скорострілів.
Там не голуби і не б'ють крильми –
Б'ють гранатомети, кулемети...
Металевий град і з небес – громи.
Світлих душ до неба перелети.
Стихнуть голуби ближче до зими,
Розлетяться до тепла по світу,
Бо й серед зими люто б'ють громи
І сивіти підростають діти.

* * *

Папірівки пахнуть в нас,
В них – далеко ще не час,
Ми вже яблука їмо,
В них лише перецвітуть.
У нас – «шлях, а у них «путь»,
Путь і в нас, але – «вона»,
А в них – «він»... Тому й війна.

* * *

*Пам'яті замучених коваля Андрія,
військовика Андруші, заарештованих
батька Олександра, його сестри
Ліди і молоденької Василяни, вагітної
на той час моєю дружиною Лесею.*

Стоїть у Шумську будинок сірий,
Масивний поруч камінний хрест.
Тут вмерли крики. Впилися звірі
Людською кровію за протест,
За поривання проти неволі,
Проти непроханих в край гостей,
За нашу волю, за кращу долю,
Проти чужинців різних мастей.
Тут вмерли крики. Тут смерть і муки,
Роками – вовчий оскал катів,
А над окописьком – чорні круки
Над розтерзанням повстанських тіл.

ПРОВІДНИКИ

Символічною стає Савур-могила,
Бо не знаєм де Савура прах...
І якась непоборима сила
В назвах цих, у цих твердих словах.
Молодий, розважливий, суворий
Військовик, повстанський командир,
Богуну зрідні у таку ж пору,
Що несла в життя кривавий вир,
Клим Савур... І поруч – Ніл Хасевич,
Два брати, два віддані сини,
Що поліські хутори і села
І Волинь всю піднесли вони.
І до бою гордо йшли повстанці,
Знали – хто «Охрім» і хто «Бей-Зот»*,
І такі несли катам гостинці,
Що радів і духом кріп народ.

* Клим Савур – він же «Охрім». «Бей-Зот» – Ніл Хасевич.
Зв'язкова Кліма Савура «Перебендя» (Стефанія Тризуб)
бачила їх обох на Оржівських хуторах в 1942 році з
«Остапом» (Сергієм Качинським) на раді.

ВИПАДОК ІЗ КРИЇВКОЮ

Їм радіо вістило під землею –
Передавало про війну в Корей.
І виставлена поміж лоз антена,
Там прутом видавалася зеленим.
І прибрела сюди по лози мати
На кошик стебла різати-ламати,
І потягла, взялася за антену..
А далі почалася інша тема:
Відтоді вона матір'ю їм стала,
Вона їм хліб пекла, передавала,
Місцеві переказували вісти,
Аж поки їх не викрили чекісти.

* * *

*Всі дивуються, коли я кажу, що у моєму
малому селі загинуло 37 повстанців.*

Інакше бути не могло.
Такий наш визначено плин:
В найкращих виявах село
За правду встало, як один.
Ісус Христос і наш Кобзар,
І рідне поле, власний дім
В єдине коло брали нас,
Єднали дух і працю в нім.
Не зазіхали на чуже,
Своїм наповнені ущерть,
І брався кожен за рожен,
Як замір був на волю й честь.

СЕРЕД ІМЕН

На цвинтарі спиняюсь між могилами,
Тут цілий закут, де лежать повстанці,
Були всі молодими, повносилими
І полягли. Знов Україна шансів
Не мала у двобої їх нерівному,
Знов молода спливала кров'ю сила.
Йду знов і знов, коли приїду з Рівного.
Сюди вже стежка і до мого сина:
Між тих імен – й свята його могила.

ІСТОРІЯ

*Мізерія чужих історій
І сльози п'яних кобзарів.
Євген Маланюк*

На кого опертись було Україні
окрім двох великих,
двох велетів слова –
титанів з Кирилівки і Нагуєвич?:
Ні на Сагайдачного «необачного»,
А ні на Богдана «...Богданочку,
нерозумний сину...»
Вело православіє все до загину.
Були Коновалець, Бандера, Шухевич,
Що встали за волю залізною...
А тих цілі натовпи (всі талановиті)
Еліти розм'якли, в єдино не злиті.
І так в кожну пору (не там і невчасно).
Ото ж то і маєм бездарне сучасне.
При поводириях всіх – діла невеселі:
Всі хвилі піднесень розбивані в скелі.

* * *

Моє бідне село,
те, що втратило пам'ять,
власну предківську назву,
і наспіви рідною мовою в церкві...
Коли перестріляли повстанців,
пересадили і вивезли їх родини,
а садиби і господарства
викорчували і пустили за вітром...
Завершилося все, як валили хрести,
школу поруйнували
і громадський будинок,
де містилася кооперація
й хата-читальня з «Просвітою»
То якої треба реформи,
щоби вилікувати (повернути до пам'яті
і до рідної церкви) село?
Церкви, що збережена дивом
(бо лишалася складом для пасіки)
й нині стала причиною нового розбрату.

ТЕРНОВИЙ ВІНОК

Диптих

1.

*Жінка в траурі
перед труною Кобзаря*

Вся в чорному, протислась між людьми
І, скорбна, стала... Втома на повіках,
Китайки доторкнулась ледь грудьми –
Вінок терновий поклада на віко...

Невпізнана, поволі відійшла,
Юрба прохід назад їй розступила...
Та незнайомка – хто вона була,
Що гріб його печаллю освятила?

Його кохання зболене німе?
Чекання?.. Зустріч, що не відбулася?
Спізніле із наміряних імен
Чи муза, що отерпла на Парнасі?

Оксанин почорнілий ранній квіт?
Чи каяття – Ликерина спокута?..
Окрадений царями дивен світ,
Земля свята – його надія скута.

Його свобода і любов його,
Ніким і не розділена до скону...
Свічки текли, мов скапував огонь,
І потемніли плакали ікони.

Печаль жіноча... Де була вона –
Душевний лік, наснага неодмінна?..
Чи то вінок поклала Україна –
Любов одна, яку спізнав сповна?

1988 р.

2.

Тернові очі і вінок терновий
І вкрита ця китайкою труна...
І ті шляхи врізнобіч полинові,
І відсвіт доль їх ще з Яготина.
Духовна пара...Та обох покара
В шляхах далеких, хоч близьких таких,
Страждалець-геній і княжна Варвара,
І доль тернових плетені вінки.

*Княжна Варвара померла незамужньою.
Закоханій в батькового ад'ютанта не було
дозволено побратися. А з часом, за висловом
Тараса, «впала у ханжество» –
релігійної посвяти.*

2017 р.

ПЛАЧ НАД РУЇНАМИ

По руїнах імперії –
На руїнах твоїх, Україно..
на руїнах села –
(поруйноване, виснажене, забур`янене поле),
на руїнах заводів і ферм,
на руїнах душі – українського духу,
а найперше – Народного Руху...
І кривавлять руїни Донбасу,
Захотілось московського часу.
Ніби над попелищами
Б'ється білими крилами «Слово Просвіти».
Та й «Просвіта» – вже у намаганнях звестись
кволим тілом над світом,
де гарчання зусібч –
незліченних, здрібнілих амбіцій,
опозицій, церков, коаліцій...
Стіна Плачу – вже вся Україна –
від сиріт і вдів, і каліцтвів...
Ніби над попелищами
зранений дух наш витає...
Піднестись, прагне зболений дух
над руїнами тими.

* * *

Б'ють ціни –
по душах, по серцю,
по юнім запалу, жазі поривань,
по щоденному – хочу...
І розбиті надії
пригнічують смутком,
запалюють мозок,
засліплюють очі:
«нікому не вірю,
нічого не хочу».
І тисне на крила –
на радощі творчі.
І написане мною
збулось, як пророче –
«Україна під сатаною».*

*1997 р. Під такою назвою вийшла збірка. Один тільки син запитав: «Ти кого мав на увазі – Кучму?» Як би не загинув, сьогодні б йому відповів: Путіна.

* * *

Треба б до Києва,
і не хочу...
Що з нього стало –
переповненого агресією.
І людей тих не стало,
прихильних і добрих...
А ті, що лишились –
постаріли
цінами поприбивані і нестатками.
І треба – й не хочу.

ПАМ'ЯТЬ ПОКОЛІНЬ

*Миколі Вінграновському,
Григору Тютюннику, Миколі Стебліні,
з ким щастило зустрічатися,
вести довірливі розмови.*

Гарні були, молоді,
Цвіт київський... Українці!
Вирувало життя їх тоді,
Хоч за ними аж до провінції
Слідкували: «бунтують, як п'ють? –
не такі вже й хмільні небезпеки,
а що пишуть і видають –
контролює служба безпеки.
В таких ритмах недовго біді –
то здоров'я, то сил не стане,
І мов колами по воді
розійдеться слава, розтане».
І збувались ті «пророкування»:
Бо межа їх остання – рання.
Та самі, хоч були молоді,
Нас підтримували тоді.

НА СТОРІЧЧІ ПРОСВІТИ

О. Смику

Приїхав, мов на білому коні,
У рідне, непривітне колись Рівне.
До краю завітав на іншим рівні –
Очолив Спілку у Галичині.
Мов повертався гілками до коріння –
Почула зала бардові пісні,
Тим носа втер письменській рідні.

Святкова вирувала показуха
І сипались горохом імена –
Чимало їх притягнуто за вуха,
Як і проворне вклинювання зуха...
В такому часі і не дивина
Як посеред корупції, розрухи
Спливаюча виблискує піна.

* * *

Гарно так: вишиванки, бабусині скрині,
По святах – вишивана цвіте Україна,
Не розгублене ще, те передане віно,
Закодоване щось в тому бачать майстрині.

А стрілецькі, повстанські пісні про звитяги,
Там, де кріси і грізні в чотах кулемети –
Все завіялось часом. Забракло відваги...
Та нові переваги, та нові прикмети:
Під стрілецькі, повстанські піднесені стяги
Українці вдягнулися в бронезилети.

* * *

Галичино, Сапеляка ти родиш
І Павлика, що пише себе «Павлік»,
Така біда у нашого народу,
Навчав якого мовознавець Сталін.

Дем'янюка «Демянюком» вписали,
Годився він, киваючи на паспорт,
Таких дарунків маємо немало,
Коли ти став не тим, яким родився.

Та Сапеляк Сапеляком лишився,
Хоч на куфайку вишивку міняли.

ЧЕРЕШНЯ

Двадцять років дививсь на високу черешню
За сусідньою хатою – піврозвалюха і
напівпустка

із недолугими.

Я дививсь як птахи налітали,
вигойдували кожен гілку,
Аж поки вся червона вона, опустошена
знов зеленіла.

А коли хата пустою стала вже –
Я підійшов подивитися: під черешнею
Чортополохом, кропивою все заросло
(не продертися).

Взяв і косою проклав до черешні
в кропиви доріжину –
Всенька земля була встелена чорними
ягодами.

Там, на верхах раювалося.

Тут, у низу видавалася пеклом
Їхня родюча земля недоглянута.

... Двадцять років дивлюся,
немов на черешню,
дивлюсь на мою (не мою!) Україну,
Де раюють (жирують) верхами лисніючі зграї,
А в пекельнім низу (недолугі?), оті,
що не можуть ті зграї прогнати.

А ЯСЕН СТОЇТЬ

Примірявся до ясена майстер стрункого,
Намітив його, що на меблі піде,
А істина досі живе варнакова
(Колись для Шевченка казав: «Все від Бога»),
Не знав сивий майстер, що скоро піде –
Простелиться довга остання дорога...
А ясен стоїть у красі, що від Бога

ВИШНЯ

Вишня біла, біла –
обкладена снігом,
вся опушена – не видно гілок...
Вишня біла, біла –
обтяжена цвітом,
що не гілка – суцвіття вінок...
Заворожить зимою, весною,
а літом –
у червоних намистах...
А то – палахтить падолистом...
Вишня, що прикрашає садок.

* * *

І знову гупають груші
Тихої, сторожкої серпневої ночі.
І, як берами наша стара, вже дуплява груша –
небо, обвішане зорями,
переблискує падаючими метеорами.
Все-як і десять і сімдесят сім років,
І так буде, буде та буде...
тільки з однієї різницею,
що замість нас із грушею
виростуть інші,
і хтось буде інший
сторожкої, тихої серпневої ночі
слухати як гупають груші
і дивитися як летять, спалахуючи,
метеори.

ЖОВТЕНЬ

1.

Проти сонця, як біля грубки,
Зігріваю лице і руки.
І на паморозі осінній
По траві осрібленій в іній
Йду, зими відчуваю подих
У зашерхлій тиші природи.
Ще стоять ясени зелені,
Гріються біля полум'я кленів,
Як і я в теплі проти сонця
Виноградове грію гронце.

2.

Тумани і паморозь... Сонце –
На жовті осінні сади,
Проміння лиш гляне сюди –
Медово-молочні осоння.
В медово-молочних осоннях
Смарагди розсипле роса
(Так паморозь тала б на скронях),
Тумани летять в небеса...
Яка невловима краса!

РІВНЕ. ЦВИНТАР ГРАБНИК

Дивись у верх, не споглядай хрести,
Дивись як жовті падають листки,
Як йде листок на вітрі в пірует
І хай в тобі пробудиться поет.

* * *

«Михайло їде на білім коні».
Ранковий сніг. Святковий день – Михайла
Далеким світить празником мені,
Рукою хтось звідтіль мені махає –
Знайомий, розпашілий, молодий,
За ним – юрба, музики, всі веселі...
Але мені вже не дійти туди
Крізь невеселі празникові села.
І здаленіла музика в імлі,
Завіяло снігами... Тільки спомин.
І той знайомець із юначих літ
Вже не прикличе у веселий гомін.

* * *

Палять грушу. Ще рік
як цвіла і родила,
Цвіт, як душу
(у репаній, у корі)
в світ явила.
Біло крила
Свої чорні крила.

Та летів буревій,
Закрутив крону їй,
Покрутив, поламав і понісся...
Щоб звільнити город –
палить грушу народ,
де дровами багате Полісся.

Палять грушу –
пускають вогнем її душу.

ПЕРЕД ЗАВІСОЮ 2017 РОКУ

АНГЕЛ-ОХОРОНЕЦЬ

*Кардіологу Ларисі Леонідівні Верещак
після першого візиту до лікаря.*

Тут біло, чисто, наче перший сніг
Усе покритв неторкнутим настилом,
Тут чують серце, біль і кровобіг,
Тут кволим повертають віру й сили.

Я двері прочинив – мов ангела уздрів,
Що нахиливсь над стіл у білім одяні,
З жорстокого життя я теж сюди забрів
(У ньому я і в слові там горів),
Забрів у прихисток сюди у хвилюванні.

Де завіряють, кажуть: не пора
Для вас ще мандрувати в свій далекий
Через блок-пост апостола Петра...
Здоров'я вам, немов води із глека.

Тут тихий світ для роздумів і мрій,
Де стільки віри і добра, і сонця...
І я тут, справді, ангела зустрів –
Мого й людського серця охоронця.

* * *

Живемо, щоб померти?
Боже, стільки спокус,
Та небесний конверт нам
Запечатав Ісус.

Треба все перейти,
Треба звідати все,
Щоб, як вирок, настиг
Віковий вересень.

Ще ж і сонце, та вже
Перші приморозки,
Забувай про «Рошен»,
Солонину, паски...

Не тобі вже меди
Найсолодших квіток.
І вже можемо йти
У монаший куток.

І збагнеш вже: душа
І духовні плоди –
Що лишень залиша,
Хто привів нас сюди.

* * *

От і вся винагорода:
благородний (як для поета) діагноз
за 35 непомічених збірок і книжок,
тими, що на Банковій – як у банці...
Та й в обласній резервації...
Ще й миршавенький пегасик
і з конюшні комуністичної,
раз по раз намагається хвицьнути,
як він каже, національного догматика.

ДЕСЯТИЙ СТІЛ

Стоїть коньяк, горілка і вино
І холодильник теж до свят повніє,
Але тобі прописано одно –
Десятий стіл, що при гіпертонії.

Пахучий плов вже заміня овес
І всі копчення – докторська варена.
І вже дружина варить «Геркулес»,
І все, що несмачним було для мене.

Вже не тобі яруги і горби,
Які долав. Не дозволяє серце.
І радості не принесуть гриби.
Десятий стіл забороняє все це.

* * *

Вже, як вороги для мене –
Сіль і цукор, сало і горілка,
Все підсмажене, печене,
Торт не бажаний і грінка,
Крашанки, смачна яєшня,
Масло і солодкі вина...
Ну, а решта – де і гречка,
Й чорноплідна горобина...
В решті – все, що навкруги,
Батьків сад, берези, клени,
Сплеск на плесах опалевих,
Трав цілющих береги...

ВІХИ

Перейдено всі етапи,
По житті розставлені віхи
Дорогами довгого віку:
На шляхах ескулапа
І садами, алеями віршів.

Коли розставляв ночами
Їх, наче свої знамена,
Коли напливав на мене
Мій космос – народ в мовчані.

Боже, яке кохання! –
Мені життя рятувало,
Коли червоні шакали
На криваве снідання
Жертви собі вибирали.

Пройдіть по алеях віршів –
По строфах, немов по сходах,
Почуєте зойк народу,
Пісні щонайсміливіших,
Нескорених наших, гордих.

ПРИЄМНО ДИВИТИСЬ...

Протягом ціломісячного засилля –
з-під холодного темного неба,
і рвучкого буранного вітру,
з сільського болота –
зайти в теплу з гарячою грубкою хату.
Задивитись на свіжі, червоні пасльонові ягоди
на крислатій, посадженій у вазонові вишенці.
І дивитись на вроду: збережений стан,
її карі великі очі...
І дивитись, і дякувати тим кого вже нема,
що за руку вели крізь жорстоке життя
для живого добра, яке сяє з очей.

ДИПТИХ

1.

Чи душа – антена? Чи в тривозі,
Наелектризоване волосся? –
Що посеред ночі – в три години
(Кажуть космос відкрива глибини),
Несподівано пробудженому лине
Щось своє – у багатоголосся...
Вранці вже, в прискіпливі хвилини
Подивує – що то відбулося.

2.

У цій сільській хаті
Від щонічного напливу
Твориться якесь диво
(Хтось скаже: який щасливий,
Що пишеться так багато).

Розпалюється багаття,
Хоча я його не хочу –
Ці недосипання творчі,
Ці недосипання клятї,
Як шашелі, серце точать.
А в ранці – немов на святї.

ПІД СПЛИВАЮЧИЙ МІЙ 77-Й

Маю дякувати Богу,
Що думки, нічні тривоги,
Серцем в слово переплавив,
Не для грошей, не для слави.

Просто серце моє бідне
Болеслова позбувалось:
Що у році назбиралось,
Поскладалось у дві збірки*

Хто там, що грядущий роче,
Мені далі напророчив,
Що там жде за перевалом?
Одного благаю, Отче,
Щоб Україні легше стало.

Ну а слово, рідне слово,
Чистозерне, без полови
Чи ще будем засівати? –
Як колись святкові хати
Житом – на врожай багатий.

* «Вітер на пагорбі», «Відпалаю любов'ю»

* * *

Хист у ньому пізнали.
Про те мало хто знає –
Як колись не пускали,
Так тепер не читають.

Хтось не раз виринає,
Як на хвилях в добірках,
Ну а він випускає
Кожен рік нову збірку.

Та не видно, не чути
Його із резервації:
Йому не повернути
В ній гучну презентацію...

Все так як має бути
В корумпованій нації.

* * *

Мучить безсоння.
Тут впитись –
Взятись туманом вина,
Щоб не томитись-молитись,
Ніби глодає вина.

Але гіперглікемія
Не дозволяє... А то
В приступах гіпертонії
Не подасись і в АТО,

Що би під кулі ворожі
Стати в останній борні.
Скільки купатися може
Серце моє у вогні?

Ліки найкращі не діють,
Сила у ньому жива
Перемагає. І дія
Переростає в слова.

* * *

У житті яку роль
відіграв алкоголь...

«Років до сорока – нам казав Даштаянц* –
дозволяти собі
можна все ...Але я
вмів і в сімдесят п'ять».

Соромливий юнак,
що і ростом не вдався,
як дитина війни
рано запригощавсь.
І сміливість була
тоді, успіх в дівчат...
І коли на дорозі
не один звівся кат –
за повстанський мій рід
за бунтарство моє
(йшов по лезі ножа,
у проваль над краєм).
Отоді у житті
і зіграв свою роль –
був як ліки не раз,
дружбу грів алкоголь.
За туманом його
рятувався талант,
що тенет ланцюги
словом рвав
(не атлант).

* *професор, терапевт*

* * *

Чую рідних та близьких поради:
«В серце болю не впускай чийогось,
Не сприймай і хай тебе не раниць,
Що пливе з екрана голубого».
Що ж зроблю з моїм низьким порогом,
Що в душі чужі кривавлять рани
(Сходу закривавленого ранки),
А вночі постукають тривоги
І провини наші перед Богом.

* * *

Всі повмирали.
Нема кому і довіритися,
може б поспівчували, якщо б не розрадили.
Мабуть, і Гемінгвей,
що жив у славі і розкошах,
а в розчаруванні і розпачі натис на курок...
А тут і цього позбавлений –
пострадянська міліція
забрала подаровану «Тулку».
А довкола – духовна пустка
(«новые юноши поют другие песни»)
А мої усі – «за шеломянем».
І лише здрібніла рідня
із родини великої
як останні пучки, за які ще тримаєшся
в течії оцій несамопитій.

ВІОКРЕМЛЕНІ ВІРШІ З ПОЛАМАНИМИ РЯДКАМИ

* * *

В Україні роїться –
і не тільки свій рій,
а, й нападка...
і що ж вироїться? –
чи матка
приведе усе до порядку?
Ой роїться, роїтся,
а рої – усе малосилі,
і не знати якій вже силі
верх осилити – хто наїсться?
з трудівничих медових сотів...
Ой роботи іще, роботи
і дивитись на те боїшся –
що який уже рік роїться.

* * *

Наприкінці –
налюбуватись зимою,
що місяці
була дощовою.
Після болотом
захарашеного села –
все забілено. Мла.
Тихо. Гілочка не гойднеться,
не ворухнеться,
обкладена снігом.
А на вершечку горіха –
недокладене білки гніздо:
шуліка впав, як на гріх,
тільки крові слідок.
Ще нічні морозці,
навіть лід на ріці!
Наприкінці.

* * *

Отак і майстер-віртуоз:
Витьохкує, співає, плаче скрипка,
Не Паганіні і не Берліоз,
а наш – з Підлипок...
Але хтось хрипко
перебиває золотий акорд –
і сиплять гроші.
З митцем – сам Бог,
та всюдисущий чорт
своїх запрошує.
Шампанське п'ють і розтинають торт...
Маестро, прошу:
Самотність. Осінь. І віолончель
Сумно виводить.
Не заригає світ. Мистецтва щем –
не для народу.

* * *

Криза...

І я від неї утік.

Над яр березенський –

від кризи,

над шумливий потік,

і стоять як у ризах

золототканних, багряних

клени із глодом...

А низом –

щоб не лякали голодом –

тішся грибами.

Чи за горбами –

цілі поля

в картоплях.

А далі – городи,

щедро де родить

рідна земля.

Осюди від стрибаючих цін,

хай вже краще стрибають зайці.

Бо ж стало нездало

в потоках металу,

на лінії краху –

банкіри-невдахи,

слабка іпотека

(і тут імпотенти),

жиріють аптеки...

І криза, розруха

жене слабодухих

із рідної хати

наймитувати.

* * *

Ех, косовиця!..
Клята павутиця
І всяка нечисть влізла у город,
Роса сріблиться і коса іскриться
І я чомусь подумав про народ.
Сільський мій, горопашний, картопляний,
І я в картоплі цей бур'ян кошу..
Сусід косив би, але нині п'яний,
Не перелізе і через межу.
Коса шаркоче, поки докошу,
Очищується поле картопляне.
І поруч закуняло чудо п'яне.

* * *

Той місить глину,
Ти місиш душу..
Той теше брилу,
Немов з камінням стає на прю.
У штольні слова –
У власнім серці
Тобі вирубувати зорю.

Як місяць глину,
Ти місиш душу..
Ти тчеш з повітря
Ажурну в'язь.
Твоя палітра –
З дощу і вітру.
Ти в творчій царині
Раб і князь!

* * *

Йду по гриби...
– Ти б на полях робив,
де, – каже наш сусід –
«Ни света, ни просвета».
Рачкують по горбах –
напружують горби,
Потомки кріпаків
і пасинки советів.

Товкмачив комуніст,
про мудрий цей народ,
Вселивши в нього страх
і немічну покору.
Не все в житті – хвости...
Я кличу вас брати,
підводьтєся! І душі розпросторіть.
...Адже ударив дзвін*
нам у щасливу пору.

* «Вдарить дзвін у щасливу годину...
Ти воскреснеш моя Україно».
з пісні

ОБМІТКИ

* * *

Із Різдвом Христовим, з Новим роком!
З Новим роком і Різдвом Христовим! –
Так гойдаємося, як на двох колисках
На одному новорічній стержні,
На одній підвішеній ялинці.
Ну й народ ми, браття...
Українці!

* * *

Давні традиційні колядки –
як шовк,
як ліки для серця,
як «Отче наш» –
виписані талановито
і не в порівняння – звучання новітні.

* * *

Дві сили непримиренні,
страшні –
іудеї і магометани
з асистентами – християнами
намагаються підірвати
під небесним голубим куполом
баню позолочену єрусалимську,
наче позбігалися, щоб зірвати
золоту покрішку
над киплячим реактором.

* * *

Винує уряд і виноє президента
Населення, хоч вся на нім вина,
За те, як вибирало з претендентів,
За епідемію, і що у нас війна...

Питання: у країні хто господар?
Відповідає конституція: народ,
Та дорости ще треба до народу,
І обробляти не чужий город.

Та й широко не відкривати рот,
Коли будується на цілий світ господа.

* * *

«Зійшли ангéли з неба до землі,
Принесли дари Діві Марії –
Три свічі воскові, ще й ризи шовкові...»
А що ж принесли Павлові
(московсько-печерськолавровий)
пристужники Янукові?
У шістсот тисяч єврових –
«Мерседес», щоб слуга Христовий
виколисував дух совковий.

* * *

Серед темного захмареного неба –
місяць проглядує як єдине золотисте
серед чорної ночі віконце.
А справжнє, бува світить здалля
(не самотній вже!)
чорної ночі моїй душі,
збудженій і схвильованій...
А що за ним, думаєш, за віконцем
хвилює ще одну душу?
Ще один нерозгаданий космос.

* * *

Ще сивина – як густий туман
(Кажуть, душа стає перед межею),
Так і рідіють...
Розсіється тьма –
Сонце засяє – світ радість пройма,
Але не те із душею,
І густини-сивини вже нема.

* * *

Гуси зграєю гелготять
В прибережному мілководді.
Пара лебедів (інша стать)
Даленіють в імлі холодній.

Гуси гелгають щось своє
(Молодиці так в дружнім колі).
В усамітнених душах є
Неприсупне мирській юдолі.

НАШ ДВІР

Насовують чорні хмари,
Під ними – хмари зелені
Старих ясенів і кленів...
Чи вітер, чи грому удари –
Їх захист надійний для мене.

Столітні мої охоронці
Стоять, як сторожа, круг двору.
Їх лагідні тіні під сонцем
І шумом, немов когось море,
Єство заколихують хоре.

* * *

Побратими, брати, нещасливі мої патріоти,
Крім гарячого серця і слова у вас

більше нічого нема.

А жорстоке життя (економіка!)

влаштувало такі повороти –

Розпачі, розчарування... Призабута заслуга –
тюрма...

Стус, і з ним Сапеляк, Чорновіл невидючий
і Горинь...

І убивця Хасевича – непроникний,

живучий Стекляр.

Українське коромисло: на однім кінці – горе,

А на іншому – надані розкоші замість проклять.

Нелюбов, нелюбов нашу землю як повінь,
поймає,

Лиш горять серед неї гарячих

сердець острови –

«...те що маємо». І ненаситними носяться зграї,

Оббиваючи чорними крилами з дерева

цвіт ледь живий.

ДИПТИХ

1.

Півруїни, пустки, хащоби,
Що й ремонтами не доторкнуться,
Як струпи важкої хвороби...
А я сюди повернувся.

Бо як заховані в зелень –
Місцями стають привітними,
Сади в покинутих селах
Цвінуть, заступають їх вітами.

І навіть занесені снігом,
Обкладені ним, засипані,
Шапками білими стріхи
Лиснять, що були пообсмикані.

Від розвалених ферм – пороги
Із розбиваними бетонами...
Як струпи важкої хвороби
З вимираючими автохтонами.

2.

Сніг замети намів
І на двір ані стежечки,
Вітром двері хлівів –
Наостежінь усі.

Двері в хату навхрест
Дошками позабивані,
Мов поставлений хрест
Над усім переживаним.

* * *

Тесла* – у фізиці, Поет – в ліриці,
Серед ночі – такі откровення!
Тоді – Світла Боже знамення –
Творче сяйво ясніше Місяця.
Слово зернятком тоді кільчиться
(Проросте, дозріє, заміситься),
Щось у закономірності, щось і в містиці.

** Геніальний вчений казав, що його відкриття, винаходи –
не від придумання, а навіювання з вищих сфер.*

* * *

Як Отцями святими Церква
створена? Одкровення Боже
На спокуту гріхів у вірі
(світло темряву хай переможе,
люд заступить від зла, істерик,
стримає у кривавім звірстві).
І душею до неї хто вхожий,
Опроміниться сяйвом Божим.

ЩО МОЖЕМО РАЗОМ

Лесі

(Напівжарт)

Разом ще можем смородину рвати,
Ковдри на сонце винести з хати,
Вишню пригнути, рвати блавати,
Але не зручно удвом разом спати.
Там, де кохались, спліталися разом –
Наніч сімейну ще звіримо касу...
Та воєдино духом повіті
В помислах скуті, в поглядах злиті.
Мов народилися єдинокровні,
Творимо світ у добрі і любові.
В церкві не скріпиш, не купиш в аптеці,
Що в неприступній нашій фортеці.

* * *

Рудокоса молодиця
подоїла кущ пориці,
подоїла козу зранку
і все те збула на ринку.
Так щоранку – до сніданку
і складає гроші в банку.
Повнотіла, свіжолиця,
кажуть, меду з вуст напиться.
Ще купує пива банку –
хтось зайде на вечорниці...
Ой ви, хлопці-риболовці,
не марудьтеся на сонці.
А зайдіть до молодиці,
де рясний ще кущ пориці.
Ваша пляшка, в неї – їжа,
молоком напоїть свіжим.
Ще й вкляде на ліжку скраю,
І на садниці, як діжі,
вас любенько прокатає.

* * *

Трьохтомники й триповерхові хати
В час поневірянь і розрухи...
Амбітні досягування мети.
В одних і у других широкі роти,
А стриманості ні у тих, ні у тих...
З досягнень це, чи з показухи?
...Трьохтомники, як трьохверхові хати
У роки війни і розрухи.
З державних бюджетів округи.

ПРО АВТОРА

Степан Олександрович БАБІЙ
народився 28 березня 1940 року в селі Голибісах
Шумського району Тернопільської області.

Навчався один рік на філологічному факультеті
Львівського університету.

Закінчив медичний інститут. Працював лікарем.

З 1986 до 1990 року був на творчій роботі.

З 1990 до 1998 року – на державній службі:

завідділом культури в м. Рівному

і заступником голови райдержадміністрації

Здолбунівського району.

З 2000 року до 2005 року –

голова Рівненської обласної організації

Національної спілки письменників України.

Автор 26 поетичних збірок, п'яти
книжок прози і п'яти книжок публіцистики.

Співавтор і ведучий чотирьох телефільмів
про Тараса Шевченка, телефільмів «Одержима»

(про Лесю Українку) і «Гурби».

Лауреат обласних літературних премій

ім. Світочів, Валер'яна Поліщука,

Олекси Стефановича, Григорія Чубая.

Заслужений працівник культури України.

З М І С Т

ВІДПАЛАЮ ЛЮБОВ'Ю

Відпалаю, мов клен	3
Сиві голуби билися крильми	3
Папірівки пахнуть в нас	4
Стоїть у Шумську будинок сірий	4
Провідники	5
Випадок з криївкою	6
Інакше бути не могло	7
Серед імен	7
Історія	8
Моє бідне село	9
Терновий вінок (Диптих)	10
Плач над руїнами	12
Б'ють ціни	13
Треба б до Києва	14
Пам'ять поколінь	15
На сторіччі просвіти	16
Гарно так: вишиванки, бабусині скрині . . .	17
Галичино, Сапеляка ти родиш	17
Черешня	18
А ясен стоїть	19
Вишня	19
І знову гупають груші	20
Жовтень	21
Рівне. Цвинтар Грабник	22
«Михайло їде на білім коні»	22
Палять грушу. Ще рік	23

ПЕРЕД ЗАВІСОЮ 2017 РОКУ

Аангел-охоронець	24
Живемо, щоб померти	25
От і вся винагорода: десятий стіл	26
Вже, як вороги для мене	27
Віхи.	28
Захотілось романтики	29
ПРИЄМНО ДИВИТИСЬ...	30
Диптих	31
Під спливаючий мій 77-й	32
Маю дякувати Богу	32
Хист у ньому пізнали. Про те мало хто знає	33
Мучить безсоння	34
У житті яку роль	35
Чую рідних та близьких поради	36
Всі повмирали.	36

ВИОКРЕМЛЕНІ ВІРШІ З ПОЛАМАНИМИ РЯДКАМИ

В Україні роїться	37
Наприкінці	38
Отак і майстер-віртуоз	39
Криза	40
Ех, косовиця	41
Той місить глину	41
Йду по гриби	42

ОБМІТКИ

Із Різдвом Христовим, з Новим роком	43
Давні традиційні колядки	43
Дві сили непримиренні	44
Винує уряд і виноє президента.	44
«Зійшли ангели з неба до землі	45
Серед темного захмареного неба	45
Ще сивина – як густий туман	46
Гуси зграєю гелготять.	46
Наш двір	47
Побратими, брати, нещасливі мої патріоти .	48
Диптих	49
Тесла – у фізиці, Поет – в ліриці	51
Як Отцями святими Церква	52
Що можемо разом	53
Рудокоса молодиця	54
Трьохтомники й триповерхові хати.	55

Бабій Степан Олександрович

*ВІДПАЛАЮ
ЛЮБОВ'Ю*

Поезії

В авторському редагуванні

Набір *Турченюка Богдана*

Технічний редактор *Михайло Дятлик*

Підписано до друку 17.04.2018 р. Формат 60 x 84 ^{1/16}.
Папір офсетний. Ум. друк. арк. 4,87. Зам. № 20

Видруковано ПП Дятлик М.С.
35304 Рівненська область, Рівненський район,
с. Корнин, вул. Центральна, 58
Свідоцтво суб'єкта видавничої справи
РВ № 11 від 12.06.2002 р.